

FÓLKATINGSVAL 2019

JAVNAÐARTÍÐINDI

**GUNNVÁ
TRÓNDARDÓTTIR
JOENSEN**

**EG ERI NÓGV
AV TÍ, SUM
FLOKKURIN
ARBEIÐIR
FYRI**

BJØRG DAM
ÁHEITAN: TÝDNINGARMIKIÐ AT FARA Á FÓLKATINGSVAL

JAVNAÐARFLOKKURIN Á FÓLKATINGI
VEL FLEIRI ÚRSLIT

6

FÓLKARØRSLA

Bergur Dam, formaður í Suðurstreymoyar Javnaðarfelag

11

STILLAR UPP TIL FÓLKATINGSVALIÐ

Bjarni Hammer

16

VIT SKULU TOSA MINNI OG HANDLA MEIRA

Heðin Mortensen

22

BARBARA Á FÓLKATUNG

Bartal Súsonnuson Hansen

- 3 Oddagrein
- 4 Løgtingið stutt sagt
- 6 Limafelagið
- 8 Flokkurin í myndum
- 11 Lesarabrævið
- 14 Í reyða stólinum
- 18 Av borgini
- 21 Nýtt úr útheimi
- 22 Ungmannafelagið
- 26 Røður
- 28 Merkisdagar
- 30 Hvat nú?

Ókeypis talgilt limablað frá Javnaðarflokkinum | Blaðstjóri: Jóna Ólavsdóttir Dalsgarð | Uppseting: Oluffa Joensen | Útgevandi: Javnaðarflokkurin, Niels Finsensgøta 14, Postboks 208, FO 100 Tórshavn, Tel. 202 202, T-postur: javnaðarflokkurin@logting.fo

VIRÐILIG UMBOÐAN GEVUR ÚRSLIT

Sum floksformaður havi eg havt dagligt samskipti við fólkatingsumboð okkara farnu árin. Bæði við

Sjúrd Skaale og við Bjarna Hammer, Henrik Old og Rigmor Dam, sum hava verið inni sum avloysarar.

Øll hava tey umboðað Føroyar á

virðiligan hátt, og øll hava tey havt greitt endamál: At fáa ítøkilig úrslit fyri allar føroyingar. Hugsanin hevur verið – og verður framyvir – at umboð Javnaðarfloksins ikki bara skal arbeiða fyri flokkin, men fyri allar føroyingar.

Sum lögmaður má eg staðfesta, at tá vit hava eina fólkatingsumboðan, sum virðing stendur um, og sum talar Føroya søk í samráð við landsstýrið, er lættari at fáa ta vælvild og tað samstarv við donsku stjórnina, sum tørvur ofta er á. Sjálvandi

styrkir tað eisini Javnaðarflokkinn at hava umboðan á Fólkatingi. Tað gevur okkum ein nýggjan, stóran pall, betri atgongd til viðkomandi fólk, og sum heild betri møguleikar fyri at røkja okkara áhugamál.

Samstarvið við borgarligu stjórnina í Danmark hevur sum heild verið frálíkt, og eg havi nógv gott at bera henni. At stjórnin hevur gjørt fleiri munagóðar avtalur við Javnaðarflokkinn, hóast vit hava sitið í andstöðu á Christiansborg, tænar báðum pørtum til sóma. Fær Danmark nú eina javnaðarstjórn, sum mangt bendir á, verður samstarvið enn tættari. Tí er tað ikki bara gott fyri Javnaðarflokkinn, um vit sleppa at halda fram. Tað er gott fyri Føroyar.

Heldur tú, at umboð Javnaðarfloksins á Fólkatingi hava umboðað Føroyar á virðiligan hátt farnu árin? Tekur tú undir við hugsanini um, at sessurin ikki skal brúkast til at draga føroyskar ósemjur til Danmarkar, men til at fáa ítøkilig úrslit fyri øll?

So er valið upplagt. Tí vit fara at halda somu kós, vinna vit sessin aftur.

Vinarligast,

Aksel V. Johannesen, formaður

TINGIÐ ER FARIÐ Í SUMMARFRÍ

Vit máttu tíverri ásanna, at tað ikki bar til at fáa øll mál ígjøgnum, sum vit høvdu ætlað okkum. Millum annað fekst ikki undirtøka fyri vælferðarlógini, royndarverkætlanini við eldraðkinum í Suðuroy og pørtum av bústaðarpakkanum. Men vit fegnast kortini um, at løgtingið endaliga samtykti fleiri góð mál seinastu dagarnar í tinginum. Úr rúgvuni kunnu vit nevna, at:

- Barnsburðarfarloyvið er longt við tveimum vikum afturat, so at farloyvið nú er longt við tilsamans 10 vikum hetta valskeiðið
- Familjuískoytið verður hækkað fyri familjur og stakar upphaldarar við

lágum inntøkum, og kvinnur, ið eru á Kvinnuhúsinum, fáa nú eisini rætt til familjuískoyti

- Leigulógin er dagførd, so kommunurnar fáa størri heimild til at byggja bústaðir til borgarar 60 ár og eldri

- Tollfría sølan av el-bilum er longd og ljóðbøkur verða nú MVG fríar

- Viðgerðarstovnarnir, ið veita rúsviðgerð, verða nú styrktir

- Umsitingarlíga heimildin á útlendingaøkinum kemur nú á færoyskar hendur

- Lógin um danskan ríkisborgararætt verður nú eins í øllum ríkinum

- Fólkkáskúlalógin er nú dagførd, so m.a. morgunsangur og

samfelagsfrøði verða lógarkravdur partur av skúlagongdini

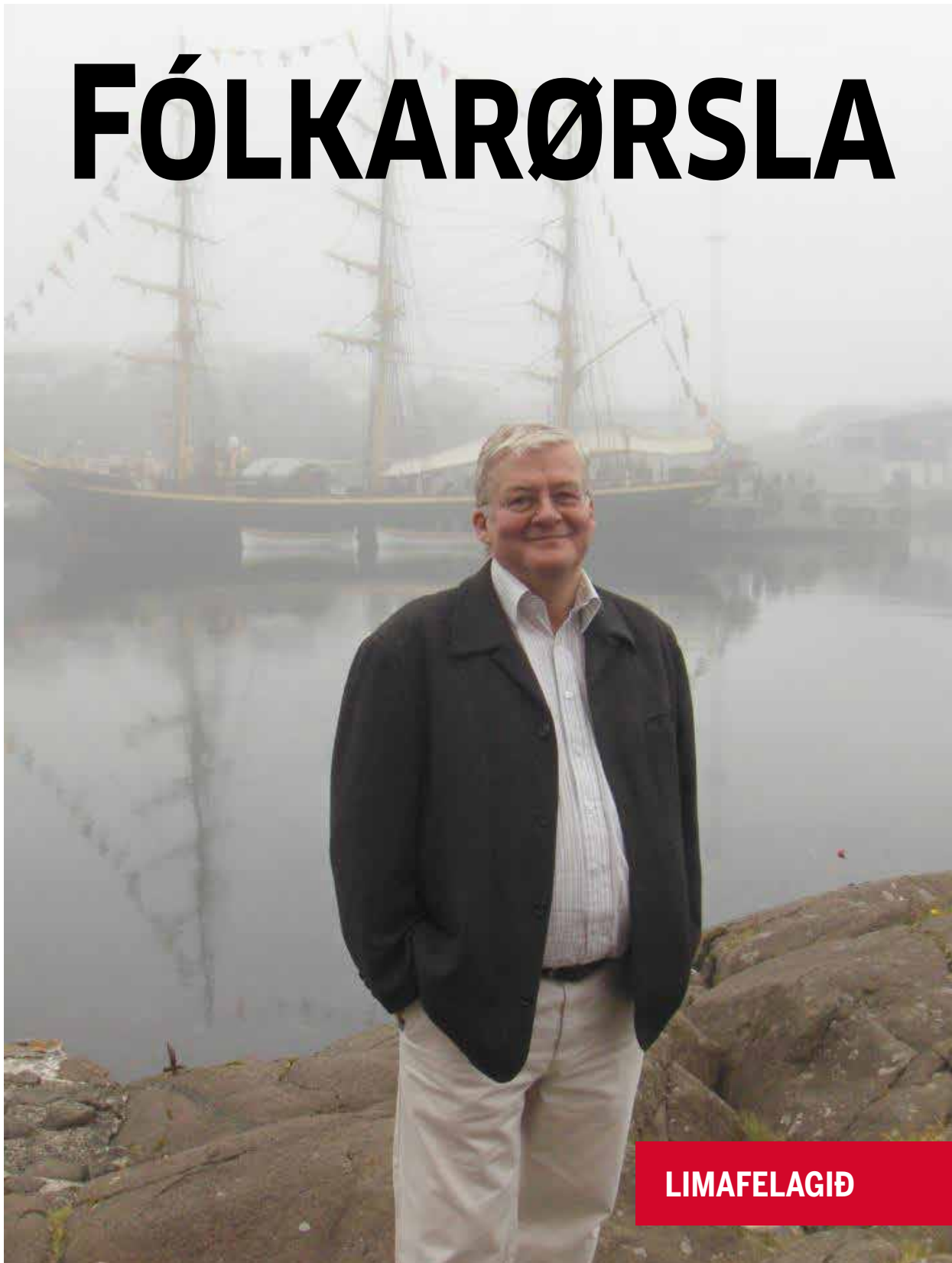
- Húsarhaldsskúli verður bygdur í Klaksvík

Omanfyrinevndu mál leggjast afturat langa avrikslistanum hjá samgonguni. Avrikini hava virkað til, at vit í dag hava einar sterkari, samhaldsfastari og sjálvbjargnari Føroyar, enn tá vit tóku við landsins leiðslu.

Vónandi fáa vit møguleika at arbeiða víðari við øllum teimum góðu málunum, sum lógu eftir, tá tingið fór í summarfrí. Tað avger veljarin, tá løgtingsval verður seinni í ár.

FÓLKARØRSLA

LIMAFELAGIÐ

SKRIVAD HEVUR: BERGUR DAM,
FORMAÐUR
Í SUÐURSTREYMOYAR JAVNAÐARFELAG

Í Suðurstreymoyar Javnaðarfelag halda vit, at tað er umráðandi, at so nógvir limir sum gjørligt eru aktivir.

Javnaðarflokkurin er ein fólkarørsla. Og sum slík leggja vit dent á, at

hjartaslátturin í demokratinum er, at medvitandi og aktivir borgarar virka politiskt. Okkara uppgáva er at fáa so nógv sum gjørligt at verja javnaðarhugsjónina og saman stríðast

tað frælsisstríð, sum fríar hvørja menniskju til at kunna skapa sær eitt ríkt lív í felagsskapinum.

Tí er, eftir okkara tykki, neyðugt, at ikki bara nevnd og vald umboð eru aktiv. Í so stóran mun sum gjørligt royna vit at gera tiltøk, sum geva limunum høvi at verða við til at mynda virkseimið. Her eru regluligir limafundir av allarstørsta týðningi. Men vit mugu eisini ásanna, at neyðugt er at gera limatiltøkini spennandi og dragandi við t.d. kvøldsetum, útferðum, uttandura tiltøkum so sum "Rudda Føroyar" o.l.

Eins og í øðrum feløgum, hava vit í elsta felag í flokkinum, í eina tíð fyri reikað eitt tiltak, har nevnd og onnur álitisfólk fara á gátt hjá limunum. Hetta fyri at geva hvørjum einstøkum móguleika at koma við hugskotum og ynskjum um politikkin og virkseimið. Men rundferðin krevur rættuliga neyva fyrireiking, tí limatalið er stórt

og økið, sum felagið virkar í, er vítt. Men vit vóna at avgreiða hetta áðrenn lógtingsvalið.

HØVUÐSTAÐARØKIÐ ALTAVGERANDI

Í londunum rundanum okkum hevur í nøkur ár verið eitt rák, har roynt hevur verið at seta landspartar upp ímóti hvørjum øðrum. Hetta rák er tíverri eisini í Føroyum. Roynt verður at skapa stríð ímillum miðstaðarøkið og restina av landinum. Fyribrigdi "Havnar-bashing" er ikki ókent. Onkur ávarar ímóti, at Javnaðarflokkurin skal verða ein Havnarflokkur. Tað kann verða eitt ynski hjá summum, men vilja vit at okkara flokkur skal vera fyri alt landið, og skal kunna gagna øllum landinum, so er tað neyðugt at vera ein Havnarflokkur, eins og ein Sands-, Sørvágs-, Vágs, Vestmanna-, Fuglafjarðar- og Klaksvíksflokkur.

Vit vunnu síðsta val, gjørdust størsti flokkur við 25,1 % av øllum atkvøðum. Í Suðurstreymi fingur vit to uppafgur meira – 26,6%. Tær 3.421 atkvøðurnar, sum flokkurin fekk í Suðurstreymi, vóru 42,3 % av øllum atkvøðum floksins.

Tað er ein sannroynd, at tað verður alt meira ómøguligt at vinna valið á landsstøði, um tú ikki eisini vinnur í høvuðsstaðarøkinum. Og tað er ikki bara sum at siga tað, tí her eru eisini móguleikar fyri størstu flytingum frá flokki til flokk – stór útskifting er í veljaraskaranum. Tí er okkara fremsta uppgáva í Suðurstreymoyar Javnaðarfelag at vinna valið í høvuðsstaðarøkinum. Og tí ávara vit ímóti "Havnar-bashingini" - hon kann koma afturumafgur.

Standa vit saman um góðu stevnu, kunnu vit eisini vinna undirtøku fyri tí góða samfelagnum.

HUGNI OG GOTT LAG Á SANDI

Fleiri av vaevnum Javnaðarfloksins vóru í mai mánaði á Sandi og fyrireikaðu seg til valini, sum koma. Hóast vit eru ymisk, hava vit tað í felag, at vit vilja tað frælsa, javnrætta og samhaldsfasta samfelagið fyri øll.

ÁHEITAN: TÝDNINGARMIKLIÐ AT FARA Á FÓLKATINGSVAL!

SKRIVAD HEVUR: BJØRG DAM

So ymiskt tala og skriva tungurnar í hesum døgum um tað at fara ella ikki fara á fólkatingsval.

Á tí einu viskarasiðuni eru tey, ið ynskja, at vit einans hava eitt val - fólkatingsval. Á hinari viskarasiðuni eru tað tey, ið líkavið fáa tað ringt, tá tey venda sær í ein landsynning.

Summi eru bersøgin og siga: "Vit hava einki at gera á fólkatingi" og "Eg atkvøði blankt". Summi leggja onnur virði í og siga: "Mín stemma fer til onkran politikara, sum ikki hongur plakatar upp!". Ein sigur seg atkvøða "fyri tí, sum hann minst vil hava á lögting, tí tað er ein win/win støða".

Sonur mín peikaði á eina valplakat hjá Tjóðveldi og spurdi, hvat flokkurin stendur fyri. Eg greiddi frá, at flokkurin vil loysa frá Danmark. Hví vilja tey tað? spyr hann. Stutta svarið í barnahædd, ið eg fann varð "Tað er tí tey halda, vit hava tað so ringt í Føroyum!".

Fríheit og móguleikar onnur fólkasløg bara kunna droyma um, hava vit. Hettar eru vunnin rættindi, sum summi ikki viðurkenna og heldur ikki virða.

Eg fór í skúla í Danmark 16 ára gomul og fekk eitt cpr-nummar og varð javnsett við danir. Havi arbeitt í Alpunum, uttan hóvasták, tí eg fekk mær reytt pass. Slapp ígjøgnum europeiskt lestrarsamstarv til Onglands at arbeiða, uttan hóvasták við reyðum passi. Eg havi altíð verið takksom og víst virðing fyri hesum felagsskapi, sum hefur givið mær so nógv. Hetta eru móguleikar, eg ynski at míni børn eisini fáa.

Ongantíð hefur umboðan, networking, PR og branding verið

týdningarmiklari og er Christiansborg og fólkatingsrøðarapallurin besta stað til tess. Tað fara altíð at verða avbjóðingar og knútar at loysa í ríkisfelagsskapinum kanska serliga viðvíkjandi marknaðarforingum, luttøku í ítrótti o.ø. Hesar loysa vit við virðiligum dialogi. Okkum tørvar gott fólk á staðnum at arbeiða fyri áhugamálum okkara.

Vunnin rættindi skulu verjast, og knútar skulu loysast á Fólkatingi.

Vit kenna ikki framtíðina, og hvørjar

avbjóðingar eru fyri framan. Heimurin kennist ótryggur í lätuni nú valdsørir persónar sita við stórveldini fyri eystan og vestan. Umhvørvisdálking og vanlukkur lúra um hornið. Eitt gott og virðiligt samstarv við Danmark gevur ikki bert fríheit og móguleikar men eisini tryggjeika. Tí hevur tað alstóran týdning, at vit eru væl umboðað á Fólkatingi, og tað eru vit einans við einum javnaðarumboði. Tí mugu vit fjølment fara á fólkatingsval 5.juni. - Gott um tú tekur ein við tær.

BJARNI HAMMER STILLAR UPP TIL FÓLKATINGSVALIÐ

Eg havi sitið á fólkatingið, og eg fari fegin aftur. Til seinasta fólkatingsval skrivaði eg eina grein, við heitinum, “Nú má altso ein Suðuroyingur aftur í Fólkatingi”. Tað eydnaðist, um enn ikki so leingi, so sat eg á fólkatingi fyri Sjúrd Skaale, ímeðan hann var í farloyvi.

Eg havi staðið á røðarapallinum á fólkatingi. Eg havi luttikið til spyrjitið í fólkatingssalinum við Lars Løkke. Eg havi fundast við ráðharrar o.s.fr. Eg megni uppgávuna saman við einum sterkum Javnaðarflokki.

Javnaðarflokkurin hevur røkt fólkatingssessin seinastu 8 árinum við framúr góðum úrslitum. Tí hevur tað alstóran týðning, at góða gongdin heldur áfram við Javnaðarflokkinum á Fólkatingi. Tað er ongin annar flokkur enn Javnaðarflokkurin, sum hevur so nógv ítøkilig úrslit at vísa á. Úrslit, sum veruliga eru til gagns fyri føroyingar í Føroyum, Danmark og aðrastaðni.

Vit eru framgongdin og framtíðin. Vit skapa úrslit, vit avgreiða stórmál, vit sita ikki og bøla á stórmálum, sum sitandi andstøða hevur gjørt í árávni.

Vit tora, vit megna og vit fara at skapa enn fleiri úrslit til frama fyri allar føroyingar.

Fram til valið fari eg at vísa á ítøkiliga altjóða umboðan og altjóða samstarv, hvar eg havi umboðað Føroyar og Javnaðarflokkin. Eg fari eisini at greiða frá ætlanum hjá flokkinum á Fólkatingi, tó serliga einum stórmáli, sum partvíst kann loysast á fólkatingi, men sum veruliga vil tæna føðilandinum.

Bjarni Hammer

HVÍ ERI EG EITT GOTT UMBOÐ

Tí eg fari at arbeiða fyri

- at vit siga ja takk til granskingaríløgur
- at føroyingar fáa lættari atgongd til CPR-nummur
- at vit fylgja við, tá danir gera broytingar, ið kunnu ávirka føroyingar
- at Føroyar eru við til at loysa trupulleikar við umhvørvisdálking

ÍLØGUR Í HEILSU

Javnaðarflokkurin hevur virkað fyri, at seinastu tvey valskeiðini eru 13 mió. kr. farnar til FarGen verkætlanina, og vit ætla framvegis at kanna møguleikar fyri at útlenskir íleggjarar kunnu seta pengar í FarGen og

føroyska heilsugransking, eins og vit hava við Novo Nordisk Grunninum.

Novo Nordisk Grunnurin hevur verið í Føroyum við tilboði um, at Føroyar – eins Grønland og fimm regiúnir í Danmark – kunnu fáa munandi íløgur í diabetesviðgerð og fyribyrging.

Harafturat er grunnurin sinnaður at hyggja nærri at eini kombineraðari ílegu- og heilsukanning í Føroyum – FarGen Health. Hetta eru íløgur fyri nógvar milliúnir, ið kundu gjørt stóran mun í diabetes-, ílegu- og heilsugransking í Føroyum.

Á FÓLKATINGI

Stutt um meg:

Eg búgvi í Syðrugøtu, havi sjeik og eitt barn, eri útbúgving cand. merc. í altjóða vinnulívsbúskapi og politikki og starvist sum hagfrøðingur á Hagstovu Føroya.

Eg havi fyrr arbeitt á Fólkingi. Hetta var síðsta árið av mínum lesnaði, tá eg arbeiddi á kontórinum hjá Sjúrdi Skaale, so eg kenni hóast alt til fólkatingsarbeiði, og hvat tað krevur.

Um eitt komandi feroyskt landsstýri er sinnað til tess, vilja vit samstarva um, at tær fløgur, sum Novo Nordisk Grunnurin hevur boðið sær at gera í feroyska diabetes-viðgerð, fyribygging og gransking, verða framdar í verki.

CPR-nummar og NemID

Javnaðarflokkurin hevur miðvíst arbeitt við at loysa teir trupulleikar, sum standast av at nógvir feroingar ikki hava CPR-nummar ella NemID. Nógvir feroingar, ið eru fluttir niður at lesa, kenna serliga trupulleikan við, at ein kann ikki søkja SU, fyrr enn ein hevur fingið CPR-nummar, og ein kann ikki fáa eitt CPR-nummar ella danskt NemID, fyrr enn ein er fluttur niður. Nakrir av trupulleikunum við, at tað tekur so langa tíð at fáa danskt CPR-nummar eru:

- Tað kann ganga rúm tíð til lesandi, ið fara til Danmarkar, fáa SU, tí at tey mugu fáa CPR-nummar og danskt NemID, áðrenn tey kunnu søkja um studningin.

- Flytir ein niður við børnum, kann tað eisini gerast trupult at søkja barnaansingarpláss, um ein ikki hevur CPR-nummar frammanundan.

Ein loysn liggur nú klár, sum ger tað møguligt at bíleggja og fáa CPR nummar og NemID umvegis eina skrivstovu í Føroyum. Forarbeiðið er gjørt av Javnaðarflokkinum og donsku stjórnini við stuðli frá lögmanni. Uppskotið bleiv so lagt fyri landsstýriskvinnuna í innlendismálum, men hon valdi ikki at fara víðari við málinum.

Um ein komandi feroysk stjórn er sinnað til tess, fara vit at virka fyri, at tað verður lættari hjá feroingum, sum hava tørv á tí, at fáa CPR-nummar og NemID.

PERSÓNSMÁL

Nógvar forðingar eru hjá teimum, sum flyta millum Føroyar og Danmark.

Javnaðarflokkurin vil altíð arbeiða fyri, at feroingar ikki koma tvørt fyri í donskum skipanum og geva ta vegleiðing, ið vit kunnu.

Tað hevur stóran týðning at brúka fólkingssessin, tá man hevur hann. Og í Javnaðarflokkinum leggja vit okkum eftir ítøkiligum úrslitum, ið kunnu gera gerandisdagin hjá feroingum lættari. Við Fólkingssessinum fáa vit fylgt við og eru á staðnum. Vit kunnu taka dømið, tá ein feroysk kvinna, ið júst var flutt niður við tveimum børnum, setti seg í samband við Javnaðarflokkin á Fólkingi í 2012. Tá var sonevnda optjeningsskipið sett í verk, ið av óvart ásetti, at feroingar og grønlandarar, ið fluttu til Danmarkar, vórðu sæddir sum tilflytarar og tí ikki høvdu rætt til ymsar sosialar veitingar í Danmark. Javnaðarflokkurin á Fólkingi gjørdi donsku stjórnina varuga við feilin og danska stjórnin broytti lógina við optjeningsskipinum til at allir danskir ríkisborgarar finga atgongd til socialu veitingarnar, tá teir fluttu til Danmarkar.

UMHVØRVIÐ

Umhvørvið er eitt av mínum hjartamálum, og dálking er ein altjóða umhvørvistrupulleiki, ið heimurin bara kann loysa tvørtur um landamørk. Men vit kunnu sanniliga eisini gera okkara fyri at minka um dálking í gerandisdegnum.

Tað er av alstórum týðningi, at vit politikarar eru við til at slóða fyri og ganga á odda við at skifta til grøna orku og hugsa okkum um í gerandisdegnum. Eg royni sjálf at gera mítt fyri at betra um umhvørvið. Í samband við at vit hava júst bygt hús valdu vit at fáa okkum jarðhita í húsini, og tá vit skuldu hava nýggjan bil fyri einum ári síðani valdu vit at fáa okkum ein el-bil, ið eg koyri ímillum Gøtu og Argir við hvønn dag til arbeiðis.

Rusk hoyrir heldur ikki heima í náttúruni. Sjálvt um man ikki sær líka nógvr rusk liggja og sløðast í náttúruni í dag sum fyri nøkrum árum síðani, so sær man tíverri enn alt ov nógvar sigarettstubbar liggja og sløðast. Flestu roykjarir kenna tað - mann er til fótbóltsdyst, á stevnu ella festivali og har er ongin skrellispann at blaka stubban í, so hann fer bara beint á vegin. Tað vil eg broyta!

Tí havi eg keypt 400 stubbaskjáttur, ið eg eri byrjað at deila út millum fólk. So um tú kundi hugsað tær eina slíka, so ert tú vælkommin at fylgja við á síðuni hjá mær, har eg fari at boða frá hvar eg eri og deili út.

Vel umhvørvið!

Vel fleiri úrslit!

**Marita Klein Joensen,
valevni Javnaðarflokksins**

Gunnvá Tróndardóttir Joensen

EG ERI NÓGV AV TÍ, SUM FLOKKURIN ARBEIÐIR FYRI

Tá lívið gevur tær sitrónir, ger so limonadu, sigur enska orðatakið. Í 2015 fekk Gunnvá staðfest sclerosu, men heldur enn at setast aftur, valdi hon at stilla upp og stríðast fyri korunum hjá teimum sjúku og veiku her á landi. Gunnvá Tróndardóttir Joensen stillar upp fyri Javnaðarflokkin bæði til fólkatings- og løgtingsvalið 2019.

Gunnvá Tróndardóttir Joensen er 36 ára gomul og býr í Klaksvík saman við manninum Sjúrdi og døtrum teirra Sólrún, Sonju og Sirið. Sjúrdur siglir við línubáti yviri í Noreg og er burtur umleið helvtina av árinum, meðan Gunnvá er heima í Klaksvík og tekur sær av heimi og børnum. Gunnvá er úr eini arbeiðarafamilju og hevur sjálv arbeitt við eitt sindur av hvørjum gjøgnum ár og dag. Á hotelli, í handli, á laksavirki, á skrivstovu og so hevur hon eisini roynt seg við at gera útvarpssendingar. Men síðan sjúkan fór at gera um seg, hevur hon valt at vera heima. Hon er kortini virkin í nærumhvørvinum og er t.d. í stýrinum fyri Sjalvsognarstovnin Dáan sum umboð fyri kommununa, og seinastu árinum hevur hon verið ein góður stuðul hjá Norðoya Javnaðafelag. Hon stillaði fyrstu ferð upp til kommunuvalið í Klaksvík í 2016 og fekk tå 45 atkvøður.

VARÐ LØGD UNDIR AT SMUGLA

Gunnvá bleiv landskend, tá hon skuldi

í rættin fyri at hava bílagt eina vøru, sum innihelt THC úr cannabisplantuni. Gunnvá fekk staðfest sclerosu á sumri 2015, og nú vil hon stríðast fyri, at sclerosusjúklingar fáa lættari atgongd til heiligrvág, sum hjálpir.

Tað bleiv ført fram sum um, at eg hevði roynt at smuglað. Men veruleikin er, at eg bílegði á netinum, og tað bleiv steðgað í tollinum. Eg fekk ongantíð vøruna, men mátti í rættin fyri at hava bílagt hetta fyri at skula

REYÐ BÓK

Navn: Gunnvá Tróndardóttir Joensen

Aldur: 36 ár

Heimstaður: Fødd og uppvaksin í Klaksvík.

Hjústæða: Gift við Sjúrdi Joensen úr Fámjin og saman eiga tey tríggar gentur (Sólrun 8 ár, Sonja 6 ár og Sirið 4 ár)

Útbúgving: Skipskokkaútbúgving, skrivstovuútbúgving og AÚ innan samskipti og miðlan

Starv: Heimaarbeiðandi

hava roynt at innført ólógligt evni. Dómurin bleiv ein "ávaring", og eg mátti gjalda sakarmálskostnaðin. Hetta setti so fokus á, hvussu trupult tað er hjá nógvum at fáa henda heilivágin. Nógv er hent á økinum síðani, men ikki nokk, sigur Gunnvá Tróndardóttir Joensen.

Vegleiðingar til læknar eru gjørdar og fleiri sløg av heilivági við cannabis eru nú góðkend, men Gunnvá heldur framvegis, at tað er ov trupult hjá fólki at fáa fatur á. Tí ætlar hon at arbeiða víðari við hesum, verður hon vald inn á ting.

Eg vildi ynskt, at man kundi keypt CBD á apotekinum, eins og mann kann keypa onnur heilsuískoyti ella vitaminir. Tað við THC í kundi mann so fingið upp á resept frá lækna eins og annað medisín. Tað eru í dag ov fáir sjúklingabólkar, ið koma undir at kunna fáa heilivág við cannabis í, heldur Gunnvá.

LONGRI BARSILSTÍÐ OG STYTTRI ARBEIÐSVIKU

Umframt at arbeiða fyri lættari atgongd til cannabis, hevur Gunnvá nógv onnur mál, sum liggja henni tætt at hjartanum. Hon vil nevniliga vera rødd teirra, sum onga rødd hava. Tá

hugsar hon serliga um børn, sjúk og tey, sum bera brek.

Mann hevur hug at siga hjá teimum veiku í samfelagnum, men eg klári illa at foreina meg við at kalla nakran veikan, tí tað tykist niðurgerandi á ein hátt. Eg, og onnur í mínari støðu, eru ikki veik, hóast vit eru sjúk og hava brúk fyri hjálp frá heilsuverkinum ella øðrum, sigur Gunnvá avgjørd.

Sum mamma og kronisk sjúk fœlir hon, at hon hevur gott innlit í nógv viðurskipti, og hóast nógv framgongd hevur verið á hesum økjum, er enn nógv eftir at arbeiða við og fyri.

- Eg vildi til dæmis ynskt, at kvinnur við barn kundu farið fyri í barnsburðarfarloyvi. Tann seinasta tíðin er sera strævin at ganga við barni. Og at foreldur kundu valt at verið heima við barninum longri, og at peningurin fylgdi við. Tað eru nógvar kanningar, ið vísa, at pinkubørn hava best av at fáa bróstamjól sum longst og at vera hjá foreldrunum. Hetta er trupult í dagsins samfelag. Vit siggja avleiðingarnar so sum strongd hjá børnum og vaksnum og aðrar fylgisljúkur. Eg trúgvi, at tað hevði hjálpt væl, hevði tað borið til at verið longri heima við pinkubørnum, og um vit til dæmis fingi eina styttri arbeiðsviku, sigur Gunnvá.

BLEIV UMBOÐANDI RØDD AV TILVILD

Gunnvá hevur altíð valt og stuðlað Javnaðarflokkinum, tí tað hevur altíð verið flokkurin, sum hevur umboðað virðir hennara. Tí var hon bæði glað og errin, tá flokkurin vildi hava seg at stilla upp, ikki bara til lögtingið men eisini til fólkatingið.

Eg má viðganga, at eg ivaðist nógv at byrja við, og eg hugsaði væl og leingi um tað. Hetta við, um eg fór at megna tað, tí sjúkan er jú partur av mær. Um orkan fór at vera har, tí eg havi trý smá børn, og maðurin siglir. Men eg valdi at gera tað! Flokkurin stuðlaði og eggjaði mær, og eg fœli

á ein hátt, at eg eri nógv av tí, sum flokkurin arbeiðir fyri. Tí stilli eg upp, sigur hon.

Gunnvá vil gera vart við, at tey, sum bera sjúku ella brek kunnu kortini gera mun í nógvar mátar, hóast tey ikki liva "sum øll onnur." Og hon hevur havt nógv samband við onnur í líknandi støðum, og kennir gerandissøgurnar hjá nógvum fœroyingum, sum hava tað trupult.

Tá eg var mitt í rokanum við cannabis-málinum og tosaði opið um tað, og miðlar og onnur vístu tí stóran áhuga, fekk eg samband við nógv ymiskt fólk, ið vendu sær til mín. Søgurnar líktust, tey fingi ikki ta hjálp, teimum tørvaði, og tey høvdu brúk fyri einum vinarligum oyra at lurta. Tey orkaðu ikki at stríðast og rópa meir, og tað gjørdi eg sum frægast fyri tey við at hava sett hol á kjakið og tosað um tørvin at fáa henda heilivágin. Av tilvild bleiv eg ein rødd, sum umboðaði hesi mongu, mongu fólkini, sum ikki fœldu seg hoyrd ella ikki orkaðu at stríðast meir - og tí fœldi eg, at eg ikki kundi gevast.

Tað vísti seg, at cannabis-málið bleiv nógv størri, enn bara Gunnvá og sjúka hennara. Tað virkaði millum annað til, at hon aftur verður at siggja á valevnislistunum til valini, sum koma.

Eg mátti blíva við at seta fokus á hetta, og hetta er orsøkin til, at eg velji at stilla upp. Eg fœli, at um eg verði vald, kann eg gera veruligan mun og ikki bara standa og rópa uttanfyri. Eg eri eisini sera glað fyri, at Javnaðarflokkurin á henda hátt vísir, at tey vilja veruliga gera nakað við alt hetta, sum eg havi verið frammi um og fólk í líknandi støðu sum eg. Og eri glað og takksom at liva í einum livandi fólkaraði, har fólk veruliga vera hoyrd, sigur Gunnvá at enda.

Heðin Mortensen

- VIT SKULU TOSA MINNI OG

Í REYÐA STÓLINUM

SKRIVAÐ HEVUR:

RANNVÁ DAM Í BAIANSTOVU

Fá fólk hava eins nógvur politiskar royndir sum Heðin Mortensen. Í 12 ár var hann borgarstjóri í Tórshavnar kommunu, og hann hevur sitið í Tórshavnar býráði longri enn nakar annar politikari. Eisini hevur hann royndir sum løgtingslimur, og fyri á leið einum hálvum ári síðani bleiv hann landsstýrismaður í samferðslumálum.

Vit hava hitt Heðin til eitt prát um politisku yrkisleið hansara, hvat hann ger í frítíðini, og hvar hann fær alla hesa orkuna frá.

ÁHUGIN FYRI POLITIKKI ALTÍÐ VERIÐ HAR

Spurdur um nær hann byrjaði at blíva politiskt áhugaður, svarar Heðin, at tað hevur hann altíð verið, síðan hann var unglingi. M.a. stovnaði hann í 60unum, saman við øðrum, ungmannaafelagið hjá Javnaðarflokkinum, Sosialistisk Ung. Politiski áhugin menti seg bara, inntil Heðin stillaði upp í býráðspolitikki fyri Tórshavnar Býráð í ár 1973, tá ítrotturin dróg hann upp í politik.

VILDI GERA EIN MUN

Heðin hevur altíð verið ein virkin ítrottaarmaður. Hann var formaður í ÍSF í 28 ár, longri enn nakar annar hevur verið.

“Eg havi altíð verið virkin allastaðni, har eg havi verið, og tá ÍSF skuldi byggja eini hús, vísti tað seg at vera trupult at fáa hetta ígjøgnum. Tað einasta rætta var tí at fara, har avgerðirnar verða tiknar. Tí stillaði eg upp til býráðsvalið uttan at vita, um

Eg blívi so keddur, tá tað verður sagt, at tey gomlu kosta so nógv. Tey hava bygt hetta samfelagið, og tí vil eg verja og styrkja kor teirra her á landi. Tað hava tey uppiborið.

Heðin Mortensen

JAVNAÐARFLOKKURIN

eg hevði nakran kjans at koma inn ella ikki,” greiðir Heðin frá. “Longu tvey ár aftaná fingi vit bygt húsið. So skjótt kann tað ganga, tá mann kemur inn í politik og byrjar at fáa ávirkan. Og soleiðis havi eg koyrt til dagin í dag”.

VÆL DÁMDUR BÝRÁÐSPOLITIKARI

Heðin er í farloyvi frá sessinum í Tórshavnar Býráði, meðan hann røkir landstýrissessin.

HANDLA MEIRA

Innan býráðspolitikk eigur Heðin tó fleiri met. Hann hevur verið í býráðs-arbeiði 46 ár út í eitt, og sostatt er hann tann, sum hevur sitið longst.

“Fjórða hvørt ár skulu vit upp á vektina og síggja, hvussu nógvar atkvøður vit fáa. Og hetta hevur gingið væl,” sigur hann.

Innan atkvøður hevur Heðin eisini sligið met, og til býráðsvalið 2012 fekk hann 2643 persónligar atkvøður.

“Eg hálaði so nóg inn í býráðið við mær hetta árið, at Javnaðarflokkurin einsamallur fekk meiriluta. Hetta er fyrstu ferð í yvir 100 ár í Tórshavnar Býráði, at Javnaðarflokkurin hevur fingið so nógvar atkvøður”.

EITT HENDINGARÍKT TÍÐARSKEIÐ SUM LANDSSTÝRISMAÐUR

Umframt at hava royndir sum býráðs-politikkari og løgtingslimur, kundi Heðin fyri hálvum ári síðani eisini seta heitið landsstýrismaður á cv'ð hjá sær, tá hann tók yvir sum samferðslumálaráðharrar eftir Henrik Old.

Tað er eingin loynidómur, at hetta hevur verið eitt rokaligt tíðarskeið, har Heðin er blivin blakaður inn í málini við bæði Glasi og Landssjúkrahúsinum. Men honum dámar væl at hava nógva at gera, eisini tá tað stendur á.

“Hetta hevur verið ein avbjóðing, og hana havi eg eisini tikið. Vit skulu loysa málini, heldur enn bara at blíva við at tosa og tosa. Mær dámar ógvuliga væl at loysa málini, og loysa tey skjótt”.

Í samferðslumálaráðnum hava tey eisini ríkiligt at gera viðvíkjandi tunlum. Nógva jørn eru í eldinum, við bæði Dals-, Hvalbiar-, Eysturoyar-, Sandoyar- og Suðuroyartunlinum. Heðin hevur sett ein arbeiðsból at arbeiða Suðuroyartunlinum, sum skal koma við einum álit 1. juni.

Hann veit ikki, hvar hann fær alt hetta áráðið frá.

“Eg havi altíð verið soleiðis, síðani eg var smádrongur — full drøn. Tá eg var barn, var eg altíð í gongd frá tíðliga á morgni, til eg ikki orkaði meira og fór í song. Soleiðis hevur altíð verið. Eg havi eitt motto — ongantíð bíða við einum máli til í morgin, sum tú kanst gera í dag. Ikki útset og útset og útset, avgreið málið. So hevur samfelagið tað betri, og tú hevur tað betri.”

Spurdur um tað ikki er torført at vera so virkin og altíð hava so nógvar bóltar í luftini í senn, er svarið eitt greitt nei.

“Nei. Tað hevur altíð follið mær natúrligt. Eg brúki ikki notesbøkur og tílíkt. Hetta er sum venjing. Tað kann samanberast við telving. Tú venur teg við tað og gerst betri.”

VIRKIN FRÍTÍÐ

Í sínari frítíð er Heðin eisini virkin. Hann rennur hvønn morgun á rennibreytini, ger morgunfimeik og vitjar trøðna hjá sær í Havnardali. Soleiðis sleppur hann av við orku hvønn morgun.

Tá hann rennur, ger hann hetta við hvørki podcast ella tónleiki. Hann brúkar hesa tíðina at planleggja dagin, leggja ætlanir og loysa mál.

“Allir móguleikarnir koma til mín, tá eg renni. Tað er okkurt við orkuni, og at eingin órógvar. Tað er bara beint fram — frísk luft og skínandi sól,” sigur hann.

FÓLKATINGSVALIÐ – EG STUÐLI FLOKKINUM

Heðin stillar eisini upp til komandi fólkatingsval.

“Hetta geri eg fyri at stuðla flokkinum. Javnaðarflokkurin hevur havt Sjúrd Skaale á fólkatingi hetta valskeiðið, og hann hevur gjørt eitt ótrúliga gott arbeiði,” sigur Heðin.

REYÐ BÓK

Navn: Heðin Mortensen

Føddur: 28.07.1978

Hjúnarfelagi: Hjørdis

Børn: Elin, Ann, Guðrun og Eirikur.

Útbúgving: Bilmekanikari

Yrki: Landsstýrismaður

Heimstaður: Tórshavn

Frítíðarítriv: Renning, seyður o.a

Eisini sigur hann, at tað er týdningarmikið, at Føroyar hava eitt umboð á fólkatingi at tala okkara søk og umboða føroyingarnar í Danmark.

LØGTINGSVAL - EITT SAMHALDSFAST SAMFELAG OG GRØNA ORKAN

Løgtingsvalið hevur nógva at siga fyri Heðin, og hann heldur, at tað er týdningarmikið, at Javnaðarflokkurin sleppur at halda á at vera í samgongu.

Hann ætlar at leggja dent á samhaldsfesti.

“Eg haldi, tað er týdningarmikið, at vanligi borgarin kennir seg tryggan og hevur tryggar umstøður. Og um tú ikki fært verið beinleiðis aktivur, fært tú hjálp. Tað eru vit, sum orka, sum taka okkum av hesum. Hetta er ein samhaldsføst skipan, og tað eg gangi inn fyri,” sigur Heðin.

Eisini leggur hann dent á umhvørvið, har vit mugu brynja okkum munandi meira enn vit hava gjørt, heldur hann. Hann nevnið onnur mál, sum sjálvandi eisini eru týdningarmikil sum t.d. mentan, ítrottur og pensjónistarnir, men høvuðs-endamálið er stutt sagt, at meinigi føroyingurin hevur tað gott. Heðin ynskir at gera mun.

“Eg vil gera mun. Og vil mann tað, má mann vera, har avgerðirnar verða tiknar. Sjálvandi kunnu øll ikki vera í politikki, men vit kunnu lyfta hetta samfelagið í felag”, sigur Heðin Mortensen at enda.

VEL FLEIRI ÚRSLIT: JAVNAÐARFLOKKURIN Á FÓLKATINGI 2019

Seinastu tvey valskeiðini á Fólkingi hava vit umboðað Føroyar á virðiligan hátt, samstarvað við allar viðkomandi partar - og fingið góð úrslit fyri Føroyar. Her kanst tú lesa meira um, hvørji politisk mál vit hava reist og úrslitini av teimum.

Úrslitini seinastu tvey valskeiðini eru ikki komin av ongum. Tí Javnaðarflokkurinn hevur eina greiða hugsan um, hvussu fólkatingssessurin skal nýtast:

- Starvið skal røkjast fulla tíð
- Samstarvast skal við øll, sum vit kunnu fáa úrslit saman við
- Umboðanin kann vera hvøss, men hon skal vera semjusøkjandi
- Vit heingja ikki færoyskar ósemjur út á snór í Danmark
- Vit virða færoyska fólkæræðið og arbeiði ikki ímóti einari færoyskari stjórn
- Vit eru á Fólkingi fyri at skapa ítækilig úrslit

Hetta er tað, vit hava gjørt. Og hetta er tað, vit fara at gera, vinna vit sessin aftur.

[Trýst her fyri at lesa meira um, hvørji politisk mál vit hava reist og úrslitini av teimum.](#)

[Les eisini okkara avrikslista fyri seinasta valskeið her.](#)

LØKKE Á VITJAN – EIN GÁVA TIL TJÓÐVELDI OG SAMBAND

*At Løkke kemur til Føroya
er í samsvari við nýggja,
radikala sambandspolitikkinn
hjá Tjóðveldinum*

SKRIVAD HEVUR: SJURÐUR SKAALE

Tjóðveldið og sambandið er tvey alin av sama stykki.

Flokkarnir eru púra bergtiknir av tí sama: Danmark. Danmark, Danmark, Danmark.

Forteknini eru ymisk. Annar sigur JA-Danmark; hin sigur NEI-Danmark. Tí sær orðadrátturin millum flokkarnar út sum ein ósemja.

Men teir eru í veruleikanum í parti. Teir liva hvør av øðrum. Tá annar rópar “loysing” rópar hin “samband”. Og tá tað eydnast at fáa hesi innantómu rópini at dominera kjakið í Føroyum, vinna báðir partar.

Tað er sjón fyri søgn. Nú hevur Tjóðveldi rópt loysing í fleiri vikur – og einasta fylgja er, at Sambandið bólgnar upp. Og tá Sambandið bólgnar upp, veksur Tjóðveldi eisini.

Men einki vanligt menniskja fær nakað sum helst gagn av hesum gora-gangi. Tað flytir einki – absolutt null komma null – í lívinum hjá nøkrum menniskja.

LØKKE

Nú kemur Lars Løkke til Føroya. Tað er perfekt hjá Sambandinum, tí hann fer at seta fokus á flokkin.

Men tað er enn betri hjá Tjóðveldinum. Tjóðveldi livir jú av ósemjum við Danmark, og tær hava verið fáar farnu ári.

Tí er hetta frunnin fressur. So skjótt tíðindini um vitjanina bórast, fór alt Tjóðveldi eisini upp at gartera. At Løkke blandar seg uppí valstríðið í Føroyum, var straks nýtt prógv um alla elendigheitina, sum føroyingar liva í, so leingi vit eru í felagsskapi við Danmark.

Og so fór alt á rull. Vit eru kúgað, vit eru offur, vit eru fjøtrað og eg veit ikki hvat.

Perfekt hjá báðum pørtum!

Sambandið fær babba í Danmark at siga, at Edmund er best, og Tjóðveldi kann dyrka sína absurdu idé um, at føroyingar eru ófræls offur.

Tann ævigi tennisdysturin millum loysing og samband kann aftur trýsta alt tað krevjandi og keðiliga tosið um korini hjá vanligum fólki av dagsskránni.

TJÓÐVELDI

Eg haldi tað vera heilt skeivt av Lars Løkke at blanda seg í okkara valstríð.

Men gartanin hjá Tjóðveldinum er heilt komisk.

Eg meini so við: Flokkurin hevur júst boðað frá, at fær hann kjansin, ætlar

hann at tingast um at skipa danska stjórn eftir valið. Tann, sum vil eftirlíka krøvunum frá Tjóðveldinum, verður danskur forsætisráðharri.

Tað, eg veit, hevur eingin føroyskur flokkur áður boðað frá, at hann ætlar at gera føroysk viðurskipti til ein part av samgongusamráðingum í Danmark.

Hetta er at flyta vald úr Føroyum til Danmarkar. Tað er at máa støði undan okkara sjálvræði og okkara fólkaræði.

Men tað er sanniliga eisini at blanda seg uppí danskan politikk. Tað er í veruleikanum at taka alla ta dansku skipanina til gísla eftir valið. Og tað er altso ein uppiblanding, sum er nógv, nógv meira víðgongd, enn at Lars Løkke kemur til Føroya at halda ein fund.

Og tá ein føroyskur flokkur boðar frá, at føroysk viðurskipti skulu vera partur av danskum stjórnarsamráðingum, er tað so í veruleikanum ikki heilt natúrligt, at Løkke kemur til Føroya at føra valstríð?

Er tað ikki í fullum samsvari við nýggju, radikalu sambandskósina hjá Tjóðveldinum?

HELENA DAM Á NEYSTABØ

STILLAR BARA UPP TIL FÓLKATINGSVALIÐ

Eg havi í mínum langa politiska lívi upplivað viðurskifti millum Føroyar og Danmark – tá tey virka sum ringast. Tað var í kreppuni í 90-árunum. Tað var eitt tógvið stríð at endurreisa Føroyar búskaparliga og ikki minni at endurreisa álitid millum partarnar. Tað má ongantíð henda aftur.

Eg havi eisini upplivað, at tann gongdin kann vendast. Og havt tann framíhjárætt at vera við til at taka tey tøk her í Føroyum, sum hava vent gongdini. Tað eri eg takksom fyri. Eg havi nú tikið avgerð um at gevast í landspolitikki og stilli tí ikki upp til løgtingsvalið í heyst. Men eg taki fegin eitt tørn í Fólkinginum, og tað gevur mær afturfyri møguleikan at arbeiða burturav í Fólkinginum.

Verði eg vald í Fólkingið – so skal tað vera mín stevna, at har tað er ein vilji er eisini ein vegur. Konfrontatióinina hava vit roynt. Hon bar ikki á mál.

Helena Dam á Neystabø

TAÐ GAMLA ER DEYTT

SKRIVAÐ HEVUR: REGIN BERG

Seinasta ársfjórðingin er tað blivið alsamt greiðari, at gomlu flokkarnir og politisku skipanirnar missa vald og vikna. Tað sá í fleiri ár út sum um, at nationalistiska bylgjan fór at gera av við altjóða samstørv og progressiv virði. Hetta er enn ein móguleiki. Men seinastu mánaðirnar er progressiva, grøna og vinstravenda rørslan styrkt munandi.

Politiska skipanin í Bretlandi er í skeljasori. Nationalistisku rørslurnar, sum endaðu við fólkaatkvøðuni um Brexit, høvdu onga ítøkiliga ella veruleikakenda ætlan viðvíkjandi hvat ein skuldi gera, um ein nú vann. Úrslitið hevur verið klandur, ósemja og at politiska skipanin er so mikið illa skadd nú, at tað er torført at síggja, hvussu hon kann koma seg aftur. Konservativi flokkurin og Labour flokkurin eru so ósamd innanhýsis, at hvørgin flokkurin kann vera stjórnarberandi í sjálvum sær, og gjáirnar millum fólk í Bretlandi blíva alsamt djypri. Hetta kom serliga væl til sjóndar í ES valinum, har siðbundnu flokkarnir í Bretlandi taptu stórt, eins og tað er sjónligt nú, at konservativi flokkurin skal finna nýggjan leiðara. Óansæð hvør leiðarin verður, so er tað framvegis ósannlíkt, at parlamentidið blívur samt um nakað.

ES valið hevur stórar broytingar við sær fyri alt Evropa, men ikki tær broytingarnar, vit høvdu væntað. Eygleiðarar vóru samdir um í langa tíð, at stóri sigursharrin fór at verða nationalistiska rørslan. Flokkarnir, ið eru partur av henni, gingu eisini fram, men ikki eins nógv og ein kund

væntað. Harafturat er tað ósannlíkt, at nationalistisku flokkarnir kunnu samstarva í nóg stóran mun komandi árin, tí teir eru innanhýsis ósamdir.

Kortini mistu konservativi og sosialdemokratiski bólkurin í ES parlamentinum fleirtalið. Hetta er tó einamest tí at grønu og liberalu flokkarnir gingu so nógv fram, og eitt sindur óvæntað blivu stóru sigursharrarnir. Liberali bólkurin er miðsøkjandi, sera ES vinarligur og progressivur, meðan grøni bólkurin serliga umboðar yngru ættarliðini í ES, leggur stóran dent á umhvørvismál og somuleiðis er ES vinarligur. Úrslitið av valinum verður tí heldur óvæntað, at ES vinarligu grønu og liberalu bólkarnir fara at seta sín dóm á framtíðarpolitikkin í ES, og vit tí helst fara at síggja fleiri tiltøk og meira samstarv heldur enn minni. Stóra avbjóðingin verður at finna útav, hvør

skal fáa teir valdsmiklu sessirnar, nú gomlu bólkarnir bráðliga ikki kunnu stýra einsamallir longur.

Undanvalið hjá demokratunum í USA tekur somuleiðis skap, alt meðan handilskríggið við Kina er blivið so umfevnt, at summir eygleiðarar tosa um móguleikan fyri einum nýggjum kældum kríggi. Hetta er framvegis ósannlíkt, men tó ein móguleiki. Hinvegin gerst tað alsamt greiðari, at demokratiski flokkurin í USA er broyttur. So at siga øll umboðini, ið vilja blíva forseti, sjálvt ein gamal garvaður politikari sum Joe Biden, vilja flyta USA longur til vinstru. Meira ella heilt alment heilsuverk, betri arbeiðs tryggd, hægri løn, sterkari sosial trygdarnet og grønar politikkar. Óansæð um demokratarnir vinna á Trump nú um eitt og eitt hált ár ella ikki, so fer hetta fyrr ella seinni at hava stórar broytingar við sær.

BARBARA Á FÓLKATING

Hóast hon einans er 24 ára gomul, heur hon verið virkin í Javnaðarflokkinum í sjeý ár. Hjartamálini eru umhvørvið, sosialt rættvísi og altjóða samstarv. Til fólkatingsvalið 5. juni verður hon á fyrsta sinni at síggja á valevnislistanum hjá Javnaðarflokkinum.

SKRIVAD HEVUR:

BARTAL SÚSONNUSON HANSEN

Barbara Gaardlykke Apol er búsitandi í Havn, og lesur búskaparfrøði á Fróðskaparsetri Føroya. Hóast sín unga aldur heur Barbara longu drúgvvar royndir í politikki. Frá forkvinnu í SU, til nevndarsess í føroysku UNESCO nevndini og í fjør varð hon vald til forseta í Ungdommens Nordiske Råd.

Barbaru dámar væl nýggjar avbjóðingar, og fyri hana gevur tað meining at arbeiða fyri teimum virðunum, hon sær góða meining í. Tí heur hon avgjørt at stilla upp til fólkatingsvalið, sum verður 5. juni.

SOSIALT RÆTTVÍSI

So leingi hon minnist, heur áhugin fyri samfelagsviðurskiftum verið til staðar. Seinni kom áhugin fyri partapolitikki, og í 2012 tók Barbara avger um at tekna seg sum lim í SU og Javnaðarflokkinum. Hetta kom í kjalarvørrinum á táverandi BADH samgonguni. Tíðin í ungdómsspolitikki heur verið sera lærurík og gevandi fyri Barbaru.

Sosialt rættvísi heur altíð havt mín stóra áhuga, og tí var einki ivamál, tá ið eg teknaði meg sum lim í Javnaðarflokkinum fyri sjeý árum síðani. Eg var sera stolt tá ið eg í 2015 gjørdist forkvinnu í SU. Síðani vaks áhugin eisini fyri altjóða samstarvinum hjá SU, og tí var tað nakað heilt serligt, tá eg í fjør varð vald sum forseti í Ungdommens Nordiske Råd. At standa á odda fyri 80 ungmanna feløgnum heur verið krevjandi men sera læruríkt. Nú havi eg verið ígjøgnum alla menningina í ungdómsspolitikki, og tí er tað eitt natúrligt val at stilla upp til fólkatingsvalið.

ALTJÓÐA SAMSTARV

Spurd hví hon stillar upp til fólkatingsvalið, svarar Barbara Gaardlykke Apol:

Eg síggi nógvar móguleikar í fólkatingssessinum, serliga tá ið tað kemur til altjóða samstarv. Føroyingar hava til tíðir lyndið at síggja Føroyar sum eina lítla tjóð, ið ikki heur nakað at siga í altjóða høpi. Men hesum hugburðinum eri eg ikki samd í. Um vit vilja, kunnu vit uttan iva fremja úrslit. Tað haldi eg sjálv, at eg havi prógvað við UNR sessinum. Í altjóða politikki eru í lätuni nakrir trupulleikar, sum strekkja seg um landamørk, og sum vit skulu loysa saman. Veðurlagskreppan er tann týðiligasti trupulleikin, sum ávirkar okkum í Føroyum. Vit hava nógv átrokandi mál, sum vit skulu loysa í Arktisk. Tó liggur okkara heimild beint nú hjá donsku stjórnini, og tí er umráðandi, at vit hava sterka umboðan á Fólkingi.

Tíðin sum forseti í UNR heur givið

Barbaru altjóða royndir, sum hon fer at brúka í Fólkinginum.

Í UNR havi eg lært at samstarva við ymisk lond um fleiri ymisk mál. Eg havi lært at vera semjusøkjandi, og tað haldi eg er umráðandi, tá ið ein umboðar Føroyar á Fólkingi og í altjóða høpi.

UMHVØRVIÐ OG STERKA UMBOÐAN Í ALTJÓÐA SAMANHANGI

Vónirnar hjá Barbaru til Fólkatingsvalið eru góðar, og verður hon vald á Fólking, fer hon m.a. at arbeiða fyri umhvørvinum, og at Føroyar skulu verða sterkari umboðaðar í altjóða samanhangi.

Verði eg vald í Fólkingið, vil eg umboða Føroyar í uttanríkispolitiskussessinum í Arktiska arbeiðsbólkinum, í Norðurlandaráðnum og í Uttranríkispolitisku nevndini. Tað er har, eg haldi, at eg kann gera stóran mun.

Politikarir, sum sita við valdið, verða noyddir at hugsa um burðardygd, og taka umhvørvið og veðurlagsbroytingarnar í álvara. Vit skulu ikki bara treytaleyst lata stórveldir og stórar fyrítøkur skaða sábara umhvørvið í Arktis. Tað eru ættarliðini aftaná okkum, sum skulu liva við hesum avleiðingunum, og eg vil fegin umboða ættarliðini aftaná okkum.

Eisini haldi eg, at tað er týðningarmikið, at eitt fólkatingsumboð virkar sum ein vaktarhundur fyri Føroyar móttvegis donsku stjórnini, tá ið lógir verða gjørdar, sum hava ávirkan á Føroyar.

REYÐ BÓK

Navn: Barbara Gaardlykke Apol

Aldur: 24 ár

Útbúgving: B.Sc. í
búskaparfrøði

Yrki: Lesandi

Frítíðaryrki: Politikk og at
arbeiða fyri at gera heimin
meira rættvísan... annars dámar
mær eisini at binda, lesa eina
góða bók og at ganga túrar

Hjartamál: Umhvørvið og
sosialt rættvísi

JÓNLEIF

JAVNAÐARFLOKKURIN

EG BJÓÐI MEG FRAM TIL FÓLKATINGS- OG LØGTINGSVAL

Á fólkatingi vil eg

arbeiða semjúsøkjandi sum umboð
fyri allar føroyingar. Eg fari ikki at
heingja føroyskar ósemjur út á snór í
Danmark. Heldur vil eg vísa á gongdar
leiðir í samstarvi við landsstýrið og
donsku stjórnina. Javnaðarflokkurin
er á fólkatingi fyri at skapa ítøkilig
úrslit. Eitt av úrslitunum skal vera,
at Danmark stuðlar føroyingum fult
og heilt í kravinum um javnbjóðis
limaskap í Norðurlandaráðnum.

Á løgtingi vil eg

áhaldandi arbeiða fyri einum enn
javnari og betri Føroyum. Eg vil styrkja
um velferðarskipanirnar og betra um
bústaðarmøguleikar kring alt landið.
Útjaðarin, har samferðslan er lívsæðrin
og liviumstøðurnar hjartaslátturin, skal í
størri mun raðfestast.

Í Føroyum skulu allir borgarar eiga
rættin at lyfta í felag. Í Føroyum skulu
allir borgarar eiga rættin at fremja
dreymin í verki. Í Føroyum skulu allir
borgarar eiga rættin at krevja og fáa
hjálp, tá á stendur. Uttan mun til hvar
vit bógva. Og uttan mun til hvørji vit
eru. Hetta er og verður mítt stavnhalð á
løgtingi.

sosialurin

Nr. 7
Mikudagin
26. januar 1977
50. úrgangur
Leysasøla 2,00 kr.

frælsi
javnaður
brøðralag

Atli Dam, lögmaður:

Eg skilji væl Anker Jørgensen

Atli Dam skilur væl Anker Jørgensen

Sosialurin hevur spurt Atla Dam lögmann, um hann hevur nakra viðmerking til at Anker Jørgensen, forsætisráðharrin hevur útskrivað fólkatingsval. Atli Dam sigur, at eitt val í útríð i sjálvum sær altíð her ymiskar trupulleikar við sær. Valstríðið setir ofta ójavnar, sum eru ímillum flokkar hvør sær, so sterkt fram, at samarbeiðsmøguleikarnir í lögtinginum verða ávirkaðir av hesum, sjálvt tá tað snýr seg um fólkatingsval, og ikki lögtingsval.

Hinvegin kann eitt val seta mangt og hvat uppá pláss, og tað kann geva greiðar linjur, sigur Atli Dam og heldur fram:

— at hann í hesi støðu, har ávisir flokkar ikki vilja samarbeiða um loysn av teim kreppumálum sum liggja fyrri í Danmark, heitir á fólkið um stuðul, sigur Atli Dam millum annað í eini viðmerking til Sosialin

— Eg skilji væl Anker Jørgensen, at hann í hesi støðu, har ávisir flokkar, og her serliga Vinstraflokkurin í Danmark, ikki vilja samarbeiða um loysn av teimum kreppumálum sum liggja fyrri í Danmark, heitir á fólkið. Henda áheitan fevnir so eisini føroyska javnaðarvejaran tí hesir báðir óheftu flokkar, hin danski og hin føroyski javnaðarflokkurin, hava saman við aðrum sosialdemokratiskum flokkum eina slíka felagsstevnu at neyvasta samvinna er náttúrlig og bein, soleiðis at teir beinleiðis stuðla hvønn annan.

Føroyski javnaðarflokkurin fer út í stríð av fullum huga, tí vit leggja dent á, at føroysk sjónarmið viðvíkjandi øllum málum sum krevja fólkatingsviðgerð, verða borin fram av javnaðarumboðum við sosialist-

iskari rædd, tí vit meta at sterk javnaðarumboðan tænar fjøldini best.

Flokkur okkara hevur altíð lagt dent á tann rætt, sum fólkatingsumboðanin veitir føroyingum, og vilja vit eisini hesaferð verja henda rætt, og fara tí øll umboð okkara í góðum treysti út at virka fyrri varðveitan av økkaressi á fólkatingi, og fyrri at stýðja hesa umboðan føroysku og donsku tjóðunum til frama, sigur Atli Dam.

Framgongd

Uppá fyrispurning um hann

Skipasáttmálar í umbúna

Skála Skipasmiðja skal byggja tvey fraktskip

I lutuni eru 9 sáttmálar um bygging av skipum í umbúna. Hetta eru fiskiskatrolarar, línuskip og ein saltfiskatrolari. Landsstýrið hevur ikki tikið

ventar framgongd við hetta val, sigur Atli Dam: Einki skuldi verið at ivast í, at Anker Jørgensen hesi tvey árin við sera truplum parlamentariskum viðurskiðum, hevur vunnið sær álit sum ein framúrskarandi samráðingarráðgjafi, og at flokkurin hevur gjørt eitt dygdargott arbeiði undir hesum umstøðum, at undirtøkan verður munandi størri. Her í Føroyum skulu vit so eisini sýna at fleiri og fleiri taka undir við stevnu okkara, og at fleiri og fleiri seta sitt álit á at leiðsla landsins er í javnaðarumboðum, endar Atli Dam lögmaður.

støða til stundingsveitan.

Annars frættist at Skála Skipasmiðja skal byggja tvey farmabátar til danskt reiðari fyrri tilsamans 42 milj. krónur.

Fólkatingsval 15. februar

Fólkatingsval er útskrivað at vera í Danmark og í Grønlandi 15. februar, meðan valið í Føroyum ikki verður fyrr enn 1. mars

Jóannes Eidesgaard: — Vit mugu nú koma víðari...

EIRIKUR LINDENSKOV

— Fyrst og fremst fer eitt fólkatingsval í Føroyum at snúgva seg um viðurskiðini millum Føroyar og Danmark. Tað fer at snúgva seg um ríkisfelagsskapin, um heimastýrislógina, um álitid millum háðar partanar. Summir fara at siga, at nú skal gerast upp og alt fílast upp á pláss, meðan aðrir vilja siga, at nú skal loysast, meðan aðrir fara at siga, at als einki skal gerast. Hetta er boðið hjá Jóá-

annes Eidesgaard upp á, hvat eitt móguligt fólkatingsvalstríð í Føroyum fer at snúgva seg um.

— Eg havi fyrr sagt, at tað er neyðugt, at vit ikki siggja burtur frá tí trupulleikanum, sum er í lutuni. Hetta havi eg eisini sagt við Poul Nyrup Rasmussen í brævi. Hetta røki eg við, at hann vil gera nakkað við, um hann vil ríkisfelagsskapinum væl - og tað gera føroyski Javnaðarflokkurin.

Danmark og sambandið við Danmark er kanska ikki

Vit skulu hava greiðu á viðurskiðinum

— Nøkur stökk eru komin í ríkisfelagsskapin av spentu viðurskiðinum, men vit mugu koma víðari. Á ein hátt eru vit í somu støðu, sum eftir kríggið - at vit ikki kunna bakka undan menningini, sigur Jóannes Eidesgaard

so høgt í metum í Føroyum í dag, orsakað av bankanæmingini o. ø. Tí er tað neyðugt, at dansir og føroyingar seta seg saman, og loysa trupulleikan. Sum eitt startskot kundi hetta verið gjørt millum danska og føroyska javnaðarflokkun - op- id tvørtur um borid.

— So kundu vit funnið út av, hvussu vit koma víðari. Tingini standa ikki í stað,

sigur Jóannes Eidesgaard, sum vísir á, at vit á ein hátt eru í somu støðu sum aftan á kríggið.

— Tá kundu vit ikki bakka í menningini, og tað kunnu vit heldur ikki í dag. Nøkur stökk eru komin í viðurskiðini, og tey mugu vit bara víðarkenn og so koma víðari.

— Nú Tjóbveldisflokkurin hevur so góðan býr - fer

Javnaðarflokkurin so at nærkast Tjóbveldisflokkunum í valstríðinum?

— Nei, tað hava vit als onga orsøk til. Taka vit eitt nú allar yvirtøkararnar, so er tað ikki Tjóbveldisflokkurin, men Javnaðarflokkurin, ið hevur staðið fyrri teimum frá fyrsta degi.

— Annars haldi eg, at Tjóbveldisflokkurin fer nakrar búskaparliga forklár-

ingstrupulleikar. Tá teir tosa um loysing, so meina teir helst eisini við loysing frá blokkinum, og tá koma at vanta 900 mio í á lettingsfiggarlógini, sigur Jóannes Eidesgaard.

Men at spentu viðurskiðini millum Føroyar og Danmark verða hováðsevnid í einum móguligum fólkatingsvalstríði, ivast hann ikki í.

Hallstein í býráðið

Hjartamálini eru m. a. viðurskiðini hjá eldru borgarum

Hallstein Sigurdsson hevur fyrðis í ein mánað tikið sæti í býráðnum í Havn. Tað er Tórlinn Smith, ið er burtur í arbeiðsörindum, sum hevur farloyvi.

Hallstein Sigurdsson stíllaði fyrstu ferð upp til býráðsvalið í Havn í fjør, og gjørdist hann nummar try á listanum. Hallstein

er ættaður úr Klaksvík, og hevur hann seinastu fjúrtan árin starvast sum postmaður í Havn.

Hallstein Sigurdsson er annars gamal í garði í Suðurstreymoyar Javnaðarfelag, har hann m. a. hevur verið formaður. Hann stíllaði upp til lögtingsvalið fyrstu fer í 1984 - tá sum angdómssvalevni hjá SU.

Hjartamálini hjá Hallsteini eru m. a. viðurskiðini hjá eldru borgarunum. Hann heldur, at tað almenna eigur at gera meira við at byggja íbúðir til eldru borgararnar, so ikki verður neyðugt at sita í stórum og dýrum hús-

um. Hallstein Sigurdsson hevur tikið sæti í býráðnum í Havn

SJØTUL ENDILIGA SETTUR Á DALSTUNNILIN

Sannur hátíðardámur var í Húsavík 16. maí, tá Heðin Mortensen, landsstýrsimaður í samferðslumálum, setti hakan í fyrri tunnilverkætlanini til Dals. Veðrið var av tí fagrasta, gott lag á fólki, og kenslan er altíð góð at seta hakan í fyrri eini verkætlan, sum hevur til endamáls at betra framkomuleikan, økja um ferðslutrygdina og yvirhøvur upplivingina hjá teimum ferðandi.

Les røðuna hjá Heðini Mortensen, landsstýrismanni, [her](#).

MÁTÍÐ VÆLFERÐ Í NØGDSEMI, JAVNA OG FJØLBROYTNI

Røða, sum Ingilín Didriksen Strøm helt 1. maí í Vestmanna.

- Stríðið til frama fyri veðurlagnum og fakfelagsstríðið hongur óloysiliga saman. Tað samfelagið, vit mugu skapa, fyri at ikki síggja eitt heims-umfevandi vistfrøðiligt samanbrot, er eisini eitt samfelag, sum gevur okkum tað góða lívið. Har vit leggja dent á tíð saman við familjuni og vinfólki. Har vit skapa innihald, heldur enn at gera so nógv sum gjørligt fyri løtuvinning. Har vit virða hvønn annan og náttúruna.

Øll røðan kann lesast [her](#).

ÁRSINS ÍVERKSETARI SÆR MØGULEIKAR Í TALGILDINGINI

Røða hjá Akseli V. Johannesen í sambandi við røðu, tá ið ársins íverkseti varð tilnevndur á Íverksetaradegnum í Løkshøll í Runavík.

- Góðan dagin, øll somu! Ársins íverksetari fór undir sítt virksemd í 2015, og hevur longu nú gjørt vart við seg bæði á føroyska og danska marknaðinum.

Handan ársins íverksetara er eitt dugnaligt toymi, sum stendur saman um at skapa framskygnar loysnir í øktu talgildingini. Málið er at gera tað lættari at innkrevja pening við nýmótans gjaldsloysnum, og lættari hjá kundunum at rinda.

Les alla røðuna [her](#).

ØLL SKULU HAVA EIN MØGULEIKA Í LÍVINUM

Í sambandi við at triðja byggistig á Dugnaskúlanum er liðugt var móttøka á skúlanum. Fitt av fólki vóru møtt upp til at hátíðarhalda dagin. Eyðgunn Samuelsen, landsstýriskvinna, helt røðu.

- Á Dugna verður hugt at tí, sum hvør einstakur næmingur megnar og dugir,

heldur enn at tí, sum næmingurin kanska ikki megnar og dugir.

Og júst hetta eri eg so serliga fegin um, tí tað hevur so stóran týðning, at øll fáa ein møguleika her í lívinum.

Tryggja vit hetta og tryggja vit øllum eina útbúgving, styrkja vit

einstaklingin, men sanniliga eisini samfelagið. Tí útbúgving er vegurin fram, eisini fyri okkara samfelag. Og eisini tí eri eg so fegin um, at vit hava ein skúla, sum Dugna!

Øll røðan kann lesast [her](#).

MERKISDAGAR

EYÐGUNN SAMUELSEN, 60 ÁR

23. maí bleiv henda megnarkvinna, Eyðgunn Samuelson, 60 ár. Hjartaliga til lukku við runda degnum Eyðgunn, og takk fyri títt stóra íkast til flokkin og føroyska samfelagið.

Javnaðarflokkurin

JA TIL FANGARNAR

Á vári 2017 fekk eg á kunningarferð eitt nú høvi at hitta feroyskar fangar í Danmark. Allir fangarnir søgdu sum við ein munn, at teir vildu ynskt, at teir kundu sitið dómin í Føroyum.

Teir sakna familjuna, sakna matin, og at vera í Danmark ger tað torførari at bliva partur av føroyska samfelagnum. Tað er so mikið dýrt at vitja, at í fleiri førum hevur familjan ikki ráð at vitja uttan stuðul. Men tilboðini og umstøðurnar eru, sum er, ikki egnuðar til fongsul í Føroyum.

Hevur onkur framt eitt nóg álvarsamt brotsverk, so skal ein revsast. Men sendir ein fangar til Danmarkar, tó at teir helst vilja vera í Føroyum, so verða teir dupult revsaðir, tí teir missa sambandið við alt, teir hava. Ikki bara tað, flestu fólkinum, sum verða dømd fongsulsdóm, sleppa út aftur. Tá er tað ein fyrimunur, bæði fyri fangarnar sjálvar og samfelagið sum heild, um fangarnir hava atgongd til hjálp, tilboð og netverk, tá teir sleppa út.

Hetta er alt annað líka lættari at gera í Føroyum. Tá hevur ein samband við somu tænastrarnar, fær móguleikan at taka eina útbúgving, sum gevur førleikar ein hevur brúk fyri í Føroyum, og kann hava eitt arbeiðstilboð klárt, tá ein kemur út. Eitt vælverkandi føroyskt fongsulskundi tí havt við sær, at einstøku fangarnir kundu blivið ein virkin partur av føroyska samfelagnum og búskapinum.

Danska Fólkatingsið samtykti longu í 2010 at byggja eitt fongsul í Grønlandi, sum síðani er farið at kostað meira enn 400 milliónir krónur. Á vitjan í Mjørkadali søgdu fangavørðarnir, at tað er lutvíst lítið, sum skal til, fyri at fáa eitt dygdargott fongsul í Føroyum.

Eini 30 – 40 milliónir krónur. Hetta eigur at bera til.

Tó er tað týðningarmikið, tá ein ger hetta, at ein samstundis tryggjar, at øll tilboðini eru tøk, sum fangarnir hava brúk fyri til tess at bliva virknir samfelagsborgarar. Útbúgving, hjálp at stýra sær og móguleikar til arbeiðsroyndir eru ein grundleggjandi fortreyt. Men eisini at fáa betri samanhag millum fongsulstilboðini, ungdóms-tilboðini, viðgerðir innanfyri psykiatri-ina, sosial pedagogisku viðgerðina, viðgerð fyri alkohol- og narkomisnýtslu og so framvegis. Skipanirnar mugu tosa saman fyri at føroyska samfelagið ikki missir tað virðismikla tilfeingið, sum fangarnir eru.

Sum er, so er tað alt ov lætt hjá teimum, sum hóast alt sita í arrestini

í Føroyum, at detta aftur í somu mynstur, tá ein sleppur út aftur. Nakað so einfalt sum ein ferðaleið, ið passar til, tá fangar verða leysgívnir og eventuelt fara til arbeiðstilboð ella útbúgvingartilboð og aftur í arrestina, hevði hjálpt her. Somuleiðis hevði ein verkstaður við tilhoyrandi verkmeistara, eins væl og at fangarnir sjálvir gera sær mat, givið fangunum innihald í gerandisdegnum, og verið við til at givið teimum vanar og royndir til at klára seg sjálvar, tá teir sleppa út aftur. Málið við einum fongsli eigur altíð at vera at hjálpa og eggja fangunum til at koma út aftur sum góðir og virknir samfelagsborgarar.

Djóni Nolsøe Joensen, vaeveni fyri Javnaðarflokkin til fólkatingsvalið

HVAT NÚ?

VAL OG VALDYSTUR

VALKAFÉIR KRING LANDIÐ

Fleiri tiltøk eru á skrá, nú fólkatingsvalið er útskrivað. Fleiri fólkatingsvalkaféir hava verið kring landið, men onkur er eftir enn. Á heimasíðu okkara j.fo undir tiltøk ber til at fylgja við, hvat er á skránni. Á valdegnum 5. juni skipar Suðurstreymoyar Javnaðarfelag fyri brunsj í Javnaðarhúsinum frá kl. 10-14 og frá kl. 20 hefur flokkurin opið hús í Javnaðarhúsinum, har valúrslitini verða víst á stórsíggja.

FÓLKATINGSVAL 5. JUNI

Fólkatingið er ein stórir pallur, sum gevur nógvar og góðar møguleikar hjá tí, sum er arbeiðssamur. Flokkurin stendur nógvar sterkari, tá vit eiga henda pallin og hesar møguleikar. Og tað er sjón fyri søgn, at vit brúka teir væl. Meðan aðrir flokkar vilja vera "sambandsrøddir" ella "loysingarrøddir" á Fólkatingi, hava vit brúkt sessin til tað, okkara hugsjón áleggur okkum: At skapa ítøkilig úrslit fyri vanlig fólk.

Vit vilja heita á øll um at fara á val 5. juni at velja eitt javnaðarumboð aftur á fólkating.